

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o Wojewódzkich Zespołach Koordynacji do spraw polityki umiejętności, zwany dalej „projektem ustawy”, realizuje kamień milowy nr A43G dla reformy A3.1. „Kadry dla nowoczesnej gospodarki: poprawa dopasowania umiejętności i kwalifikacji do wymogów rynku pracy”, ujętej w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności, zwanym dalej „KPO”, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 30 kwietnia 2021 r. Zgodnie z planowanym harmonogramem rozliczania KPO, kamień milowy A43G powinien zostać zrealizowany do kwietnia 2026 r.¹.

Przedmiotem projektu ustawy jest określenie praw i obowiązków regionów w zakresie koordynacji polityki umiejętności oraz zapewnienie im narzędzi umożliwiających wpływ na ofertę edukacyjną dostępną na ich terytorium, przede wszystkim poprzez uregulowanie statusu prawnego Wojewódzkich Zespołów Koordynacji do spraw polityki umiejętności. Wojewódzkie Zespoły Koordynacji do spraw polityki umiejętności będą stanowić kluczowe narzędzie realizacji „Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030”, zwanej dalej „ZSU”, w ujęciu terytorialnym. ZSU wyznacza kierunki interwencji państwa w zakresie rozwoju i wykorzystania umiejętności na rzecz budowania wysokiej jakości życia. Zgodnie z ZSU, umiejętności mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju osobistego, społecznego i gospodarczego, dlatego też skuteczne rozwijanie i wykorzystywanie umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych powinno przyczyniać się do dobrobytu gospodarczego i spójności społecznej Rzeczypospolitej Polskiej.

Dla osiągnięcia celów ZSU konieczne jest zapewnienie komplementarności i synergii działań podejmowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, a także zapewnienie, że rozwój umiejętności będzie miał charakter równomierny w ujęciu terytorialnym. Aspekt regionalny ZSU był bardzo istotnym przedmiotem debaty publicznej na etapie tworzenia tego dokumentu. Raport „OECD Skills Strategy Poland” opracowany w 2019 r. zawiera rekomendacje dotyczące tworzenia mechanizmów koordynacji polityki umiejętności na poziomie regionalnym, w tym wzmocnienia roli samorządu województwa w tym obszarze, a także utworzenia na poziomie województwa gremium dedykowanego koordynacji tej

¹ Termin ten wynika z postanowień decyzji wykonawczej Rady z dnia 12 grudnia 2025 r. zmieniającej decyzję wykonawczą z dnia 17 czerwca 2022 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Polski.

polityki. Spotkania z udziałem ekspertów OECD i przedstawicieli samorządów województw poprzedzające publikację tego raportu stały się impulsem dla pogłębionego dialogu dotyczącego wdrażania ZSU między Ministerstwem Edukacji Narodowej i Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji a samorządami województw, prowadzonego od roku 2020 do chwili obecnej w ramach projektów współfinansowanych z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020 oraz Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021–2027. Efektem tego dialogu było wypracowanie regionalnych mechanizmów koordynacji polityki umiejętności oraz zaplanowanie i uruchomienie w ramach KPO przedsięwzięcia pn. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych” w ramach inwestycji A3.1.1 pn. „Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie”. Warunkiem przystąpienia województw do tego przedsięwzięcia było powołanie Wojewódzkich Zespołów Koordynacji do spraw polityki umiejętności. W ramach przedsięwzięcia ze środków KPO jest finansowana działalność tych zespołów oraz obsługujących je organizacyjnie i merytorycznie biur koordynacji, a także szereg inicjowanych przez nie działań o charakterze pilotażowym w obszarze wspierania polityki edukacyjnej regionu, doradztwa zawodowego oraz promocji kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie.

Głównym założeniem ZSU jest stała potrzeba podejmowania działań na rzecz poprawy dopasowania oferty kształcenia i szkolenia zawodowego do zmieniających się dynamicznie potrzeb regionalnych i lokalnych rynków pracy, zwłaszcza w kontekście transformacji cyfrowej, zielonej oraz wdrażania nowoczesnych technologii w gospodarce. Realizacja ww. założeń będzie możliwa dzięki nadaniu nowych praw i obowiązków samorządowi województwa oraz uregulowaniu statusu prawnego Wojewódzkich Zespołów Koordynacji do spraw polityki umiejętności.

Projekt ustawy został przygotowany z uwzględnieniem wniosków ze współpracy z regionami w ramach przygotowania i dotychczasowej realizacji inwestycji KPO A3.1.1 pn. „Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie” (w tej części inwestycji, która dotyczy koordynacji polityki umiejętności). W trakcie prac nad głównymi założeniami projektu przeprowadzono spotkania prekonsultacyjne z przedstawicielami obecnie działających Wojewódzkich Zespołów Koordynacji do spraw polityki umiejętności, powołanych przez zarządy wszystkich województw jako element ww.

inwestycji. Celem tego dialogu było zapewnienie zgodności proponowanych przepisów ustawy z rzeczywistymi potrzebami regionów oraz zapewnienie ich efektywnego udziału we wdrażaniu reformy, której kluczowym elementem jest realizacja kamienia milowego A43G.

Projekt ustawy przewiduje następujące rozwiązania:

1. Polityka umiejętności

Aby odpowiednio umiejscowić rozwój umiejętności w kontekście polityk publicznych i realizujących je podmiotów, niezbędne jest zdefiniowanie pojęcia polityki umiejętności. Z tego względu w art. 2 projektu ustawy definiuje się politykę umiejętności jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych w celu zapewnienia rozwoju umiejętności obywateli – dzieci, młodzieży i osób dorosłych przez uczenie się w różnych formach i miejscach oraz na wszystkich etapach życia. Definicja ta jest spójna z definicją umiejętności przyjętą w ZSU i bazującą na międzynarodowych definicjach tego pojęcia stosowanych w oficjalnych dokumentach Unii Europejskiej i OECD. Nawiązuje ona również do definicji pojęcia polityki rozwoju przewidzianej w art. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198, z późn. zm.). W kontekście tak zdefiniowanej polityki umiejętności osadzone zostały nowe przepisy wprowadzające dodatkowe mechanizmy realizacyjne w obszarze rozwoju umiejętności.

2. Zadania województwa w obszarze rozwoju umiejętności

Zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o samorządzie województwa”, samorząd województwa prowadzi politykę rozwoju województwa, na którą składa się m.in. tworzenie warunków rozwoju gospodarczego, w tym kreowanie rynku pracy oraz wspieranie i prowadzenie działań na rzecz podnoszenia poziomu wykształcenia obywateli. Niemniej, na gruncie obecnych przepisów brakuje stabilnych mechanizmów zapewniających spójną koordynację działań związanych z polityką umiejętności, obejmującą kształcenie zawodowe, szkolnictwo wyższe oraz edukację dorosłych. Przy samorządach wojewódzkich funkcjonują gremia zajmujące się zarządzaniem szkolnictwem branżowym, jednak ich działania ograniczają się głównie do wybranych szkół i placówek korzystających ze wsparcia Funduszy Europejskich w ramach Programów Regionalnych lub koncentrują się na integracji kształcenia ustawicznego.

Odpowiedzią na ww. wyzwanie jest art. 17 pkt 1 projektu ustawy (dotyczący dodawanego art. 10d w ustawie o samorządzie województwa). Zgodnie z dodawanym art. 10d ustawy o samorządzie województwa województwo ma za zadanie planować, koordynować, monitorować i ewaluować działania na rzecz rozwoju umiejętności mieszkańców województwa i promowania idei uczenia się przez całe życie, w tym kształcenia i szkolenia zawodowego. Realizacja tych zadań będzie wspierana przez Wojewódzkie Zespoły Koordynacji do spraw polityki umiejętności. Powyższa propozycja stanowi jednocześnie realizację kamienia milowego A43G KPO w aspekcie zakładającym wprowadzenie obowiązków województw dotyczących polityki umiejętności.

Natomiast art. 17 pkt 2 lit. a projektu ustawy (dotyczący zmiany art. 11 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa) wprowadza obowiązek uwzględnienia, wśród celów strategii rozwoju województwa, rozwoju umiejętności mieszkańców i promowania idei uczenia się przez całe życie. Określenie tego celu, obok pięciu innych celów, jakie samorząd województwa ma uwzględnić w strategii rozwoju województwa, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa, podkreśla kluczową rolę adekwatnych umiejętności mieszkańców i upowszechnienia idei uczenia się przez całe życie dla rozwoju społeczno-gospodarczego polskich regionów. Konsekwentnie w zmianie przewidzianej w art. 17 pkt 2 lit. b projektu ustawy uzupełniono zakres prowadzonej przez województwo polityki rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 2 ustawy o samorządzie województwa, o rozwój umiejętności mieszkańców (obecnie, zgodnie z ww. art. 11 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie województwa, zakres obejmuje wspieranie i prowadzenie działań na rzecz podnoszenia poziomu wykształcenia obywateli, co nie jest tożsame z rozwojem umiejętności w różnorodnych formach zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie).

3. Wojewódzkie Zespoły Koordynacji do spraw polityki umiejętności

Projektowaną ustawą wprowadza się do polskiego porządku prawnego instytucję Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji do spraw polityki umiejętności, zwanego dalej „WZK” – organu opiniotawczo-doradczego zarządu województwa utworzonego w celu wspierania realizacji zadań województwa w zakresie działań na rzecz rozwoju umiejętności mieszkańców województwa i promowania idei uczenia się przez całe życie, w tym kształcenia i szkolenia zawodowego. W projektowanej ustawie ustanawia się zatem podstawę prawną dla funkcjonowania WZK określając m.in. zadania WZK i sposób finansowania WZK, w tym biura koordynacji WZK, realizując tym samym pozostałe elementy kamienia milowego A43G.

WZK obecnie funkcjonują i będą funkcjonowały do dnia 30 czerwca 2026 r. na zasadach pilotażowych w ramach projektów realizowanych w zakresie inwestycji A3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie” KPO. Ze względu na to, że obecnie funkcjonujące WZK nie mają uregulowanego statusu prawnego w przepisach powszechnie obowiązujących, powoduje to ograniczoną skuteczność i trwałość podejmowanych przez nie działań.

Istotny wpływ na zakres zadań WZK przewidzianych projektem ustawy miały prekonsultacje z przedstawicielami obecnie działających, pilotażowych WZK, powołanych przez zarządy wszystkich województw w ramach projektów realizowanych w zakresie ww. inwestycji A3.1.1. KPO.

Uregulowanie statusu prawnego WZK stanowi odpowiedź na rosnące wyzwania w zakresie integracji edukacji, rynku pracy i rozwoju kompetencji zawodowych w regionach oraz zapewnienia skutecznego dialogu społecznego z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i gospodarczych. Zadania, jakie mają realizować WZK, zapewniają wpływ WZK na dostosowanie, na poziomie województwa, ofert kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb w zakresie umiejętności oraz monitorowanie i ocenę regionalnej polityki umiejętności. W obliczu dynamicznych zmian społeczno-gospodarczych, które wpływają na potrzeby kwalifikacyjne rynku pracy, WZK będą doradzać zarządowi województwa w zakresie rozwoju umiejętności mieszkańców województwa i promowania idei uczenia się przez całe życie oraz przedstawiać zarządowi województwa rekomendacje dotyczące strategii rozwoju województwa, wdrażania i realizacji polityki rozwoju województwa w zakresie polityki umiejętności, a także rekomendacje dotyczące wdrażania polityk publicznych, obejmujących obszar uczenia się przez całe życie. Będą także monitorować realizację polityki umiejętności w województwie oraz monitorować i ewaluować sposób realizacji rekomendacji WZK. Warto wskazać, że zadanie WZK dotyczące przedstawiania rekomendacji zarządowi województwa w zakresie wdrażania polityk publicznych, o których mowa w rozdziale 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, będzie realizowane w ten sposób, że rekomendacje w tym zakresie zostaną przedstawione zarządowi województwa w formie spójnego dokumentu po raz pierwszy w terminie do dnia 30 listopada 2026 r., a następnie będą podlegały aktualizacji nie rzadziej niż co 5 lat. Niniejsze rozwiązanie wynika z doświadczeń dotyczących sposobu działania obecnie funkcjonujących WZK w ramach projektów realizowanych w zakresie inwestycji A3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie”, a także stanowi

konsekwencję zobowiązań przyjętych przez Polskę w związku z realizacją kamienia milowego A43G KPO.

Inne gremia funkcjonujące na obszarze województwa, takie jak wojewódzkie rady rynku pracy, zwane dalej „WRRP”, pełnią obecnie istotną rolę w opiniowaniu zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, jednak ich kompetencje mają ograniczony wpływ na kształtowanie oferty edukacyjnej. Zgodnie z projektowanymi zadaniami WZK będą one w ramach swojej funkcji opiniodawczo-doradczej wydawały opinie i rekomendacje w zakresie dostosowania umiejętności i oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, które będą miały realne przełożenie na decyzje podejmowane przez jednostki systemu oświaty. Wprowadzenie nowego organu o zwiększonej sprawczości – względem WRRP – wspierającego województwo m.in. w działaniach na rzecz rozwoju umiejętności mieszkańców województwa, pozwoli temu ostatniemu na efektywniejszą koordynację polityki edukacyjnej na poziomie regionalnym. Mając na uwadze powyższe w projekcie ustawy proponuje się rozwiązanie polegające na przekazaniu dotychczasowego zadania WRRP polegającego na wydawaniu opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy – nowym organom tj. WZK (zmiany przewidziane w art. 4 ust. 1 pkt 5, art. 5, art. 18 pkt 1, 3, 5 i 6 oraz art. 20 projektu ustawy). Opinia WZK dotycząca zasadności kształcenia będzie załączana – podobnie jak obecnie – do wniosków o uruchomienie kształcenia w danym zawodzie, prowadzenia eksperymentu pedagogicznego w szkole lub placówce dotyczącego zawodu nieokreślonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego albo klasyfikacji zawodów szkolnictwa artystycznego, uzyskania wpisu do ewidencji niepublicznych szkół prowadzących kształcenie zawodowe lub uznania szkoły za eksperymentalną w przypadku eksperymentu dotyczącego zawodu nieokreślonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego.

Rozwiązanie to wskazuje na istotną rolę WZK w dostosowywaniu oferty kształcenia i szkolenia zawodowego zgodnie ze zdiagnozowanym zapotrzebowaniem na umiejętności w danym województwie. Przepisy regulujące wydawanie przez WZK opinii dotyczącej zasadności kształcenia w danym zawodzie zostały zawarte w art. 5 projektu ustawy.

Zgodnie z art. 4 projektu ustawy do zadań WZK, oprócz zadań wymienionych powyżej, należy:

- 1) delegowanie przedstawicieli do rad branżowych centrów umiejętności;
- 2) współpraca w zakresie rozwoju umiejętności mieszkańców z organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

(Dz. U. z 2025 r. poz. 1338), a także innymi podmiotami działającymi w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego oraz uczenia się przez całe życie;

3) współpraca z WZK działającymi na terenie innych województw.

Aby zapewnić dostęp do informacji niezbędnych na potrzeby monitorowania z poziomu centralnego realizacji polityki umiejętności w województwie (na poziomie regionalnym) w art. 4 ust. 5 projektu ustawy przewidziano przepis obligujący WZK do przedkładania, na wniosek ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, informacji na temat swojej działalności (w terminie 30 dni od otrzymania wniosku ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania).

W art. 6–13 projektu ustawy określono zasadnicze kwestie dotyczące trybu pracy WZK, składu WZK, trybu powoływania członków, długość kadencji WZK, przypadki, w jakich członek WZK może być odwołany i przypadki wygaśnięcia mandatu członka WZK, tryb uzupełniania składu WZK w przypadku wygaśnięcia mandatu lub odwołania członka WZK w trakcie kadencji WZK, a także zasady administrowania danymi kandydatów na członków WZK, członków WZK oraz osób zapraszanych na posiedzenia WZK na podstawie art. 5 ust. 3 projektu ustawy (przewidującego możliwość zaproszenia przedstawiciela wskazanych w tym przepisie podmiotów w celu udziału w posiedzeniu, podczas którego będzie omawiana kwestia dotycząca zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy).

Proponowany art. 6 projektu ustawy ma zagwarantować, że w skład WZK zostaną powołani członkowie, na podstawie kandydatur przedstawionych przez wszystkie znaczące instytucje, mające wpływ (na poziomie województwa) na rozwój umiejętności mieszkańców województwa w dziedzinie uczenia się przez całe życie, w tym kształcenia i szkolenia zawodowego. W ramach tej grupy podmiotów uwzględniono również instytucje delegujące członków do składu pilotażowych WZK działających w ramach inwestycji A3.1.1. KPO (co ma na celu wykorzystanie efektów tej inwestycji, tj. zbudowanego potencjału WZK i dobrych praktyk funkcjonowania WZK). W art. 6 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy przewidziano kategorie podmiotów i podmioty, do których marszałek województwa jest obowiązany wystosować zaproszenie do przedstawienia kandydatów na członków WZK. W art. 6 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy wymieniono m.in. podmioty, które delegowały przedstawicieli do wszystkich (lub prawie wszystkich) WZK działających w formie pilotażowej w ramach inwestycji KPO. W art. 6 ust. 3 projektu ustawy przewidziano natomiast te kategorie podmiotów i podmioty, do których marszałek województwa może wystosować zaproszenie do przedstawienia w terminie 21 dni kandydatów na członków WZK – przepis ten ma na celu zapewnienie możliwości powołania w skład WZK przedstawicieli podmiotów, które w danym województwie były w składzie

pilotażowych WZK, z uwagi na przykład na specyfikę danego województwa. Rozwiązanie to zapewni marszałkom województw możliwość wykorzystania potencjału instytucjonalnego WZK zbudowanego w danym regionie podczas realizacji projektów dotyczących WZK w ramach ww. inwestycji KPO. Jednocześnie proponuje się, aby spośród kandydatów przedstawionych przez podmioty wymienione w art. 6 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy, marszałek województwa powoływał obligatoryjnie członków WZK (zapewniając tym samym w składzie WZK reprezentację wszystkich wymienionych w tym przepisie podmiotów lub kategorii podmiotów. Celem projektowanych przepisów jest, aby marszałek województwa, po otrzymaniu kandydatur od podmiotów wymienionych w art. 6 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy, był obowiązany powołać co najmniej jednego przedstawiciela z każdego podmiotu i każdej kategorii podmiotów wskazanych w przywołanym przepisie, o ile kandydatury w każdym z tych przypadków zostały zgłoszone). Intencją jest również, aby mógł (fakultatywnie) powołać członków WZK również spośród kandydatów przedstawionych przez podmioty wymienione w art. 6 ust. 3 projektu ustawy (zapewniając tym samym uwzględnienie w składzie WZK reprezentacji podmiotów lub kategorii podmiotów o szczególnym znaczeniu w danym województwie). Wyboru członków WZK spośród przesłanych kandydatur dokonuje marszałek województwa biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiedniego, merytorycznego oraz zróżnicowanego składu WZK dającego gwarancję i rękojmię właściwej realizacji jej zadań. W projekcie ustawy przewidziano również rozwiązania gwarantujące ciągłość działania WZK w danym województwie. Zgodnie z art. 6 ust. 6 projektu ustawy nieprzedstawienie kandydata przez podmiot, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy, w terminie 21 dni roboczych od dnia otrzymania zaproszenia od marszałka województwa do przedstawienia kandydata, nie będzie wstrzymywało powołania członków WZK spośród kandydatów przedstawionych przez pozostałe podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy, lub podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 3 projektu ustawy. Projektowany art. 6 ust. 11, stanowi natomiast, że w przypadku upływu kadencji WZK dotychczasowi członkowie będą pełnili swoje funkcje do dnia powołania członków do WZK kolejnej kadencji. Wspomniany przepis ma zatem na celu zagwarantowanie ciągłości działania WZK niezależnie od działań podejmowanych przez marszałka województwa, w tym również wystąpienia działania siły wyższej uniemożliwiającej powołanie członków WZK w przypadku rozpoczęcia kolejnej kadencji WZK po upływie kadencji poprzedniego WZK. Kadencja WZK rozpoczyna się zawsze z dniem 1 lipca, bowiem zgodnie z projektowanym art. 22 ust. 1 z dniem 1 lipca 2026 r. tworzy się WZK pierwszej kadencji, a zgodnie z art. 6 ust. 1 projektu ustawy kadencja WZK trwa 5 lat.

Art. 7 projektu ustawy określa tryb i przesłanki odwołania członka WZK przed upływem kadencji, a także tryb powołania nowego członka WZK w miejsce dotychczasowego członka WZK. Odwołanie członka WZK może nastąpić:

- 1) na pisemny wniosek podmiotu, który przedstawił jego kandydaturę – w każdym czasie oraz bez wskazywania przyczyn, co ma na celu pozostawienie podmiotom przedstawiającym kandydatów na członków WZK autonomii decyzji w tym zakresie;
- 2) z własnej inicjatywy marszałka województwa albo na wniosek zarządu województwa – w sytuacji, gdy członek nie weźmie udziału, bez uzasadnionego powodu, w trzech kolejnych posiedzeniach WZK.

Członkostwo w WZK wygasa natomiast w przypadku rezygnacji lub śmierci członka.

Zgodnie z projektowanym art. 12 dane kandydatów na członków WZK, członków WZK oraz osób zapraszanych na posiedzenia WZK na podstawie art. 5 ust. 3 projektu ustawy będą przechowywane przez okres 6 miesięcy w przypadku kandydatów na członków WZK (licząc od dnia ich wpływu do urzędu marszałkowskiego) oraz 6 lat w przypadku członków WZK i osób zapraszanych na posiedzenia WZK na podstawie art. 5 ust. 3 (licząc, odpowiednio, od dnia powołania członka WZK lub od dnia posiedzenia WZK, w którym osoby zapraszane wzięły udział). Proponowany okres przechowywania danych 6 lat jest spójny z terminem przechowywania protokołów z posiedzeń WZK (określony w art. 11 ust. 3 projektu ustawy) oraz długością kadencji WZK (tj. 5 lat, co oznacza, że dla zachowania pamięci administracyjnej zasadne jest zapewnienie dostępu do protokołów przez kolejny rok po upływie kadencji WZK). Administratorem ww. danych osobowych będzie marszałek województwa.

W art. 15 projektu ustawy określono zasady finansowania WZK. Zgodnie z proponowanymi przepisami na funkcjonowanie i realizację zadań WZK, w tym na funkcjonowanie biura koordynacji WZK, każde województwo otrzyma dotację celową z budżetu państwa. Dotacji będzie udzielać minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Gwarancja finansowania pozwala na długofalowe planowanie działań WZK, co zapewni sprawne realizowanie jego zadań. Oznacza również, że województwa nie będą musiały ponosić dodatkowych kosztów związanych z utrzymaniem WZK, co zwiększa efektywność i minimalizuje obciążenia dla samorządów, nie ograniczając jednocześnie możliwości dodatkowego finansowania realizacji działań WZK na poziomie wojewódzkim, ze środków krajowych lub europejskich. W proponowanych przepisach określono sposób obliczania kwot dotacji dla danego województwa przewidzianych na finansowanie działalności WZK oraz zaproponowano, aby dotacja była wypłacana w sześciu częściach. W art. 26 projektu ustawy określono natomiast maksymalny

limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na funkcjonowanie i realizację zadań WZK, w tym na funkcjonowanie biura koordynacji WZK. Proponowany sposób obliczania kwot dotacji dla danego województwa został skonstruowany na podstawie kosztów funkcjonowania WZK w formie pilotażowej, w ramach inwestycji A.3.1.1 KPO. W związku ze znacznym zróżnicowaniem wartości wydatkowanych w zależności od specyfiki danego województwa przyjęto następujące założenia:

- 1) przyjęto jako kwotę stałą kwotę 600 000 zł – zbliżoną do minimalnego kosztu przewidzianego na prowadzenie biura WZK zgodnie z planem finansowym projektów w inwestycji A.3.1.1 (przyjęto jako punkt odniesienia koszt przewidziany w planie finansowym, nie zaś kwotę faktycznych wydatków, z uwagi na fakt, że dane dotyczą również wstępnego okresu realizacji projektów i możliwe są odchylenia w tym okresie od kosztów funkcjonowania już uruchomionego biura – co będzie przedmiotem finansowania na podstawie ustawy począwszy od dnia 1 lipca 2026 r.);
- 2) kwota zróżnicowana, uwzględniająca liczbę mieszkańców województwa jest wyliczana poprzez iloczyn wartości referencyjnej 200 000 zł (jest to 40% średniej kwoty faktycznych wydatków ponoszonych w województwie w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2025 r. na funkcjonowanie WZK (w tym koszty posiedzeń, koszty delegacji, koszty zlecania materiałów i ekspertyz) w ramach ww. inwestycji A3.1.1. KPO oraz liczby województw podzielony przez liczbę mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, a następnie pomnożony przez liczbę mieszkańców danego województwa (wartości te wpływają na skalę działań danego WZK w kontekście zdefiniowanych w ustawie zadań).

Dotacja celowa będzie udzielana w sześciu częściach – ma to na celu płynne gospodarowanie środkami, z wyjątkiem pierwszego roku obowiązywania ustawy, kiedy to dotacja zostanie udzielona w dwóch częściach, z uwagi na udzielenie jej nie wcześniej niż przed dniem 1 lipca 2026 r. na drugą połowę roku (art. 23 projektu ustawy). Jest to spójne z finansowaniem w ramach KPO – do dnia 30 czerwca 2026 r. WZK utworzone przed dniem wejścia w życie ustawy w ramach projektów realizowanych w inwestycji A3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie” KPO będą jeszcze funkcjonowały na dotychczasowych zasadach. Od 2027 r. część pierwsza dotacji celowej w wysokości 150 000 zł będzie wypłacana w terminie 45 dni od dnia przyjęcia przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania rozliczenia wykorzystania dotacji za poprzedni rok budżetowy). Rozliczenie to, zgodnie z art. 16 ust. 1 projektu ustawy, samorząd województwa jest zobowiązany sporządzić i przesłać do końca stycznia roku

następującego po roku, w którym dotacja została udzielona). Kolejne części dotacji będą wypłacane w terminie do dnia 30 kwietnia, 31 maja, 31 lipca, 30 września i 31 października danego roku.

4. Zmiany przewidziane w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe

W konsekwencji przepisów wprowadzanych ustawą zmianie ulegają także wybrane przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Zmianie ulegają przepisy regulujące konieczność uzyskania opinii dotyczącej zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, dotyczące:

- 1) wniosku o wyrażenie zgody na prowadzenie eksperymentu pedagogicznego w szkole lub placówce dotyczącego zawodu nieokreślonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego albo klasyfikacji zawodów szkolnictwa artystycznego (art. 45 ust. 11 ww. ustawy);
- 2) ustalania zawodów, w których ma być prowadzone kształcenie zawodowe (art. 68 ust. 7 – 7b ww. ustawy);
- 3) zgłoszenia (szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe) do ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego obowiązana do prowadzenia odpowiedniego typu publicznych szkół i placówek (art. 168 ust. 5a ww. ustawy);
- 4) wniosku o uznanie szkoły za eksperymentalną w przypadku eksperymentu dotyczącego zawodu nieokreślonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (art. 178 ust. 3 ww. ustawy).

Zmiany te, wprowadzone art. 18 projektu ustawy, wynikają z przejęcia przez WZK dotychczasowego zadania WRRP, jakim jest wydawanie opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy.

Projekt zawiera ponadto zmianę o charakterze porządkującym w zakresie art. 46b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (art. 18 pkt 2 projektu ustawy). Przepis wskazuje jako jedno ze źródeł danych do ustalania prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, informacje przekazywane przez branżowe centra umiejętności, na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 117 ust. 5 tejże ustawy.

5. Zmiany przewidziane w ustawie z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1378, z 2022 r. poz. 1079 oraz z 2024 r. poz. 862)

W art. 19 proponuje się zmianę ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1378, z późn. zm.) mającą na celu przesunięcie terminu przyjęcia strategii rozwoju województwa przez sejmiki województw. Nowe brzmienie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw wydłuży czas na aktualizację strategii rozwoju województwa z dnia 31 grudnia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. Zmiana ta ma na celu zapewnienie spójności strategii rozwoju województwa z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, a także zaktualizowanie celów strategicznych w polityce rozwoju województw przed rozpoczęciem kolejnej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, na lata 2028–2034. Ponadto, takie określenie terminu na aktualizację strategii rozwoju województwa ma na celu zapewnienie spójności z terminem jaki został przewidziany w projektowanej ustawie na dostosowanie strategii rozwoju województwa do zmian wprowadzanych w ustawie o samorządzie województwa na podstawie art. 17 pkt 2 lit. a projektowanej ustawy. Zgodnie z projektowanym art. 21 projektu ustawy termin na powyższe dostosowanie został wyznaczony do dnia 31 grudnia 2027 r. Uspójnienie terminów i dokonanie aktualizacji umożliwi województwom skuteczne aplikowanie o środki w trakcie kolejnej perspektywy finansowej, rozpoczynającej się w 2028 r.

6. Zmiany przewidziane w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia

W konsekwencji przejęcia przez WZK dotychczasowego zadania WRRP, jakim jest wydawanie opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy przepisów ustawy zmianie ulegają także wybrane przepisy ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia. Zmiany w tym zakresie zostały przewidziane w art. 20 projektu ustawy.

7. Przepisy dostosowujące i przejściowe oraz wejście w życie ustawy

Zgodnie z art. 21 projektu ustawy, do dnia 31 grudnia 2027 r., sejmiki województw mają obowiązek dostosowania uchwały określającej strategię rozwoju województwa do zmian wprowadzonych projektowaną ustawą, tj. uwzględnienia w tym dokumencie celu jakim jest

rozwój umiejętności mieszkańców i promowanie idei uczenia się przez całe życie. Termin ten wynika z potrzeby zaktualizowania strategii rozwoju województw przed rozpoczęciem kolejnej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, na lata 2028–2034. Tak określony termin jest również spójny ze zmianą przewidzianą w art. 19 projektu ustawy tj. zmianą ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Jak już wyżej wspomniano uspoźnienie terminów i dokonanie aktualizacji umożliwi województwom skuteczne aplikowanie o środki, w trakcie kolejnej perspektywy finansowej, rozpoczynającej się w 2028 r.

Zgodnie z art. 22 projektu ustawy do dnia 1 lipca 2026 r., na mocy ustawy, tworzy się WZK pierwszej kadencji. Z tym terminem marszałek województwa powołuje również członków wchodzących w skład tego organu pierwszej kadencji, a o powołaniu niezwłocznie informuje ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Aby zapewnić terminowe powołanie członków WZK pierwszej kadencji w projektowanym przepisie zobowiązano marszałków województw do wystąpienia, w terminie do dnia 30 kwietnia 2026 r., w formie pisemnej do określonych tymi przepisami podmiotów o przedstawienie kandydatów do WZK. Warto przy tym zaznaczyć, że katalog podmiotów przewidzianych w przepisie dostosowującym, jak i procedura powoływania członków WZK pierwszej kadencji (art. 22 projektu ustawy) są analogiczne do przepisów materialnych ustawy w tym zakresie (art. 6 projektu ustawy). Z kolei art. 23 projektu ustawy określa, kiedy WZK utworzonym na podstawie przepisów projektowanej ustawy zostanie przekazana pierwsza dotacja celowa. I tak, część pierwsza dotacji dla WZK w roku 2026 będzie przekazywana w terminie 45 dni od dnia otrzymania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania informacji o utworzeniu WZK pierwszej kadencji zgodnie z art. 22, jednak nie wcześniej niż przed dniem 1 lipca 2026 r. Część druga dotacji będzie natomiast wypłacana w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy połową kwoty dotacji dla województwa obliczoną zgodnie z art. 15 ust. 2 projektu ustawy a przekazaną kwotą 150 000 zł. Część druga dotacji będzie wypłacana w terminie do dnia 31 października 2026 r. W związku z faktem, że środki na funkcjonowanie WZK w 2026 r. zaplanowano w rezerwach celowych budżetu państwa, art. 23 ust. 3 projektu ustawy reguluje termin wystąpienia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o uruchomienie dla danego województwa środków z rezerwy celowej budżetu państwa na udzielenie ww. dotacji.

Przepis art. 24 projektu ustawy przewiduje, że:

- 1) opinie o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy wydane przez WRRP pozostają w mocy;
- 2) złożone i nierozpatrzone do dnia 30 czerwca 2026 r.:
 - a) wnioski o wydanie opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy,
 - b) wnioski o wyrażenie zgody na prowadzenie eksperymentu pedagogicznego w szkole lub placówce dotyczącego zawodu nieokreślonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego albo klasyfikacji zawodów szkolnictwa artystycznego, o których mowa w 45 ust. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
 - c) wnioski o uznanie szkoły za eksperymentalną w przypadku eksperymentu dotyczącego zawodu nieokreślonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, o których mowa w art. 178 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
 - d) zgłoszenia szkół do ewidencji, o której mowa w art. 168 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, dotyczące niepublicznych szkół prowadzących kształcenie zawodowe

– będą rozpatrywane zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

Powyższe rozwiązania mają zapewnić płynność zadań realizowanych przez WRRP, a także umożliwić płynne przejęcie tych zadań przez WZK.

Przepis art. 25 projektu ustawy nakłada obowiązek na branżowe centra umiejętności na dostosowanie do dnia 30 września 2026 r. swoich statutów w zakresie zmian dotyczących składu osobowego rady. Zmiana będzie polegać na zastąpieniu dotychczasowego przedstawiciela WRRP w radzie branżowego centrum umiejętności – przedstawicielem WZK. Jednocześnie wskazano, że do dnia 31 października 2026 r. rady branżowych centrów umiejętności mogą funkcjonować w dotychczasowym składzie, tj. z przedstawicielem WRRP.

Art. 26 projektu ustawy określa maksymalne limity wydatków budżetu państwa przeznaczonych na funkcjonowanie i realizację zadań WZK do roku 2035 wraz z określeniem mechanizmu korygującego.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem 1 lipca 2026 r., z wyjątkiem art. 22 i art. 23, które proponuje się, aby weszły w życie z dniem 1 kwietnia 2026 r. Tak określony termin wejścia w życie projektowanej ustawy wynika z harmonogramu realizacji KPO, tj. z terminu realizacji kamienia milowego A43G oraz terminu zakończenia realizacji

projektów w ramach inwestycji A3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie” KPO, zgodnie z którym dotychczasowe WZK będą działać do dnia 30 czerwca 2026 r. Odmienny termin wejścia w życie art. 22 i art. 23 projektu ustawy umożliwi powołanie członków WZK pierwszej kadencji z dniem 1 lipca 2026 r., a także zapewni finansowanie na funkcjonowanie i realizację zadań WZK pierwszej kadencji powołanym na podstawie przepisów projektowanej ustawy w pierwszym roku ich funkcjonowania.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie będzie podlegał procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 w związku z § 132 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt ustawy uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.